

SAL I XEIXA

PUBLICACIÓ MENSUAL DEL TERME DE SANTANYÍ - ANY 1 - Nùm 9 - MARÇ 85 - 100 PTES

ANY EUROPEU DE LA MUSICA

Banda Municipal, dita popularment "del Tercio", dirigida pel mestre Baldomero Astorga, fotografiada la diada de Pasqua de 1.924 al pati de Ca'n Ferrereta. Amb motiu de celebrar-se l'Any Europeu de la Música volem publicar aquesta fotografia, primera d'una sèrie que de les diverses agrupacions musicals de la vila anirem presentant.

FABRICA DE QUESOS

GRIMALT

QUESO MALLORQUIN

GRASO Y SEMI GRASO

TAMAÑOS NORMAL Y MINI

TIPO EDAM

C/. Escuelas, s/n

Tel. 65 39 14

ES LLOMBARDS

SANTANYÍ

ANUNCIAU-VOS

A

SAL I XEIXA

*Un sol
fi:
Mallorca.*

**CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA**

SAL I XEIXA

Si encara no estau subscrits podeu adquirir SAL I XEIXA en els establiments següents:

- Fotografia Bordoy, Santanyí
- Can Talaia, Santanyí
- Estanc de Can Corriola, Santanyí
- Estanc de Can Prim, Santanyí
- Botiga de Ca'n Gató d'Avall, S'Alqueria Blanca
- Comestibles Can Perlo, Es Llombards
- Forn des Molí, Es Llombards
- Botiga Can Polla, Calonge
- Supermercat Germans Vallbona, Calonge
- Llibreria Migjorn, Cala d'Or

SAL I XEIXA

PUBLICACIÓ MENSUAL,
DEL TERME DE
SANTANYI.

Dep. Legal PM 393-1984.

Consell de Redacció:

Cosme Aguiló Adrover
Miquel Barceló Vidal
Antoni Burguera Cabrer
Miquel Pons Bonet
Andreu Ponç Fullana
Marc Vallbona Adrover

Col·laboradors:

Blai Bonet Rigo
Maria del Mar Pons
Joan Covas Tomàs.
Andreu Server Mas
Sebastià Vallbona Bonet
Miquel Pomar Bosch
Geroni Burguera Vidal
Baltasar Vidal Sbert

Fotògrafs:

Joan Pinya Amengual
Cosme Aguiló Adrover
Antoni Burguera Cabrer
Foto Bordoy
Pep Rigo Ginart.

Administrador:

Simó Escales Escales

Redacció, Administració i Publicitat:

Biblioteca Casa de Cultura
de Santanyí.

Preu de la subscripció:
100 pts. el número.

Dels articles publicats en
aquesta revista sols en són
responsables els seus
autors.

Imprimeix:

Edicions Manacor, S.A.
Ronda del Puerto, 60
Manacor.

ANY EUROPEU DE LA MÚSICA

El fet de complir-se enguany el tercer centenari dels naixements de J.S. Bach, J.F. Händel i D. Scarlatti, va ésser el que donà peu a que el Consell d'Europa i la Comunitat Econòmica Europea declarassin l'any 1985 com a Any Europeu de la Música.

Aquesta ciència-art-poesia, que és la música, tant fortament lligada a les expressions sentimentals dels humans, és d'una importància rellevant en el camp de les relacions de les diverses cultures. El llenguatge de l'art i per això el de la música, és un llenguatge abstracte, però universal, si a cada poble tenim una manera de parlar pròpia generalment intel·ligible per als estranys, no és així amb la música, a més que l'escriptura de les partitures musicals és la mateixa arreu del món, basta un poc de sensibilitat per apreciar el valor d'una bona interpretació musical, tan si és de la nostra terra com si és de qualsevol poble del món.

Aquestes característiques especials, fan que la música hagi tingut una aportació molt important per a la formació del comú patrimoni cultural europeu, i la commemoració d'aquest any hauria de servir perquè la gent del continent prengués consciència d'aquest fet. Llàstima que malgrat el molt que ens uneix la música als diversos pobles de l'univers, per motius de poder, de béns o d'orgull, aquests llaços d'unió sovint es vegin romputs.

A fi d'enriquir el patrimoni musical europeu, els objectius principals que s'han marcat els organitzadors de l'any Europeu de la Música són:

-Promoure la música i impulsar la formació musical.

-Salvaguardar, valorar i enriquir el patrimoni musical.

-Encoratjar en la pràctica musical als afeccionats i als professionals.

-Promoure la creativitat musical.

PRINCIPALS ESDEVENIMENTS.

Els esdeveniments més destacables, dels molts que es celebraran arreu del continent són:

-Maig, a Múnic, congregació de 8.000 joves per assistir al **Gran Festival de la Música Europea**.

-Juliol, a París, assemblea de 10.000

Puericantors per a interpretar diversos concerts de música sacra.

-Juliol, a Estrasburg, una orquestra de 4.000 joves interpretarà la **Cantata de los Derechos Humanos** de l'espanyol Cristóbal Halffter.

-Setembre, a Roma, trobada de 20.000 cantaires per interpretar la missa que celebrarà el Papa a la plaça de Sant Pere.

PRINCIPALS ESDEVENIMENTS A L'ESTAT ESPANYOL.

-Edició del llibre **La España Musical**.

-Festival de Música contemporània.

-Edició filatèlica de tres segells commemoratius.

-Convocatòria d'un Congrés Internacional sobre el tema "Aportació d'Espanya a la Cultura Musical Europea".

-Cercle de recitals dedicat a la Polifonia del Segle d'Or.

ESDEVENIMENTS A LES BALEARS.

-100 concerts a celebrar arreu de totes les Balears.

-Creació d'una xarxa d'escoles elementals de música.

-Te-Deum de Händel (Federació de Corals).

-Setmana Internacional d'orgue.

A més d'uns esdeveniments de major o menor rellevància, aquest any ens hauria de servir perquè cada un conegués i estimàssem un poc més la música. I que aquesta celebració sigui motiu d'estímul i encoratjament per a tots aquells que d'alguna manera cooperen en la difusió musical, però sobretot una convidada a totes aquelles persones, especialment nins i nines que per poc que les atregui, que estudiïn música i veuran com ben prest tendran el goig de poder tocar algun instrument musical.

I com que la música està feta perquè l'escoltin, no hauríem de deixar passar cap ocasió d'escoltar interpretacions de bona música, tan si es en directe com si és una reproducció, recordem que gràcies als avanços tècnics, podem escoltar amb una gran perfecció les millors obres del món, interpretades també pels millors intèrprets.

Marc Vallbona.

Meteorologia del mes de Febrer de 1985

Dades obtingudes per Gregori Suau en Es Molí Petit

Pluviometria:

Dia 11.	5,5 litres
Dia 19.	1 litre
Dia 26.	6 litres
Total.	12,5 litres

Temperatures

A les 8 hores	
Mínima dia 24.	2 o.
Màxima dies 8,10, 12 i 23.	10 o.

A les 14 hores	
Mínima dia 24.	10 o.
Màxima dies 9.	17,5 o.

A les 19 hores	
Mínima dies, 1,2,12,20, 22, 24 i 26.	7 o.
Màxima dia 14.	13 o.

Demografia del mes de febrer

NAIXEMENTS

- Lars Frederic Cervera Ofling
- Antoni Company Obrador
- Albert Grignano de S. Calor Burguera
- Antoni Grignano de S. Carlo Burguera
- Bartomeu Florit German

MATRIMONIS

Jaume Rosselló Bonet - Catalina Tomàs Vidal

DEFUNCIONS

- Mateu Burguera Ferrer
- Isabel Nadal Vallbona
- Antònia Vicens Barceló
- Magdalena Ferrer Oliver
- Miquel Vidal Vidal

HORARI DE LES FUNCIONS RELIGIOSES DE SETMANA SANTA

SANTANYI:

-Diumenge del Ram: a les 10 a la Porta Murada, benedicció de rams i processó cap a l'església a on hi haurà missa solemne.

A les 17; funció dels 12 sermons.

-Dijous Sant: A les 18,30 Celebració del Sopar del Senyor.
A les 22 Processó

-Divendres Sant: A les 18,30; Acció litúrgica de la Passió i Mort de Jesús

A les 22; Processó

-Dissabte Sant: a les 21,30 Vigília Pasqual

-Dia de la Pasqua: A les 9 Processó de l'encontrada i missa solemne.

CALONGE

-Diumenge del Ram: A les 10 Benedicció de Rams i Palmes a la plaça, després missa solemne.

-Dijous Sant: A les 20,30; Missa solemne, recordant el Sopar del Senyor.

-Divendres Sant: A les 20,30; celebració de la mort del Senyor, després processó del Sant Entero.

-Dissabte Sant: A les 21, Vigília Pasqual

-Dia de Pasqua: A les 10 Processó de l'Encontrada i missa solemne.

LLOMBARDS

-Diumenge del Ram: A les 19; Benedicció dels rams i processó

-Dijous Sant: A les 20,30; Missa del darrer Sopar del Senyor.

A les 21,30; Hora Santa davant el Santíssim.

-Divendres Sant: A les 20,30; Acció litúrgica

A les 21,30; Processó del Enterrament

-Dissabte Sant: A les 20 solemne Vigília Pasqual

-Dia de Pasqua: A les 11 Trobada de Jesús Ressucitat i solemne missa.

CALA D'OR

-Diumenge del Ram: A les 11,30 Benedicció de rams i palmes i missa solemne.

-Dijous Sant: A les 18 Missa solemne en recordança de darrer Sopar de Senyor.

-Dia de Pasqua: A les 11,30 missa solemne recordant la resurrecció del Senyor.

ALQUERIA BLANCA

A l'hora d'entrar en la impremta aqueixa revista, a la parròquia de s'Alqueria Blanca encara no havien programat els actes a celebrar en el curs de la Setmana Santa.

DE LA COSA POÈTICA a càrrec de J. Talaia

Ha arribat "Mrs. Death", s'han topat "el caminant i el mur": anuncien amb grans veus els venedors de diaris a les cantonades de la ciutat. Quelcom roman buit dins la grisor del celatge.

Algú ha cal·licat la poesia de Salvador d'Espriu d'amargada i pessimista per La Mort; em permet dubtar-ho: no pot ésser altra cosa que un immens amor a la vida i a la supervivència del seu país i del seu poble el que l'hagi impulsat a escriure les seves obres. Sols qui estima la vida se preocupa per la mort, sols els vertaders patriotes se preocupen per l'esdeve-

nir de la seva llengua i del seu poble, i, quan "beviem a cops aspres vins de burla" i "escoltàvem forts arguments dels sabres" han alçat la seva veu i "han viscut per salvar-nos els mots, per retornar-nos el nom de cada cosa".

I perquè hi ha hagut poetes com Salvador Espriu, que en èpoques oscures han alçat la torxa, roman encara l'esperança a Sepharad, a la vella "pell de brau": hi cap encara una micoia d'esperança.

Com a remembrança, vegem aquest:

SENTIT A LA MANERA DE SALVADOR ESPRIU

*He de pagar el meu vell preu, la mort
i avui els ulls se'm cansen de la llum.
Baixats amb mancament tots els graons,
m'endinsen pel domini de la nit.*

*Silenciós, m'alço rei de la nit
i em sé servent dels homes de dolor.
Ai, com guiar aquest immens dolor
al clos de les paraules de la nit?*

*Passen el vent, el triomf, el repòs
per rengles d'altres flames i d'arquers.
Presoner dels meus morts i del meu nom,
esdevinc mur, jo caminat per mir.*

*I em perdo i sóc, sense missatge, sol,
enllà del cant, enmig dels oblidats
caiguts amb por, només un somni fosc
del qui sortí dels palaus de la llum.*

I aquest altre poema de "La Pell de Brau":

XLVI

*A vegades és necessari i forçós
que un home mori per un poble,
però mai no ha de morir tot un poble
per un home sol:
recorda sempre això, Sepharad.
Fes que siguin segurs els ponts del diàleg
i mira de comprendre i estimar
les raons i les parles diverses dels teus fills.
Que la pluja caigui a poc a poc en els sembrats
i l'aire passi com una estesa mà
suau i molt benigna damunt els amples camps.
Que Sepharad visqui eternament
en l'ordre i en la pau, en el treball,
en la difícil i merescuda
llibertat.*

L'ART EN LA MATERIA

La gent jove no es recorda de les dues vexil·les, que es col·locaven al presbiteri de les nostres parròquies la setmana de Passió i que eren portades, davant davant, quan es feien els "dotze sermons" per defora i a les processons del Dijous i Divendres Sants. Les vexil·les prenen em nom de l'himne "Vexilla Crucis prodeunt" i són unes banderes de tela moradenc, amb forma d'hexàgon irregular, que el poble anomena "llengos" a imitació de la llengua que els jueus treien a Jesucrist, fent-li befa. A les vexil·les, verdader cartell de la fira de la mort de Jesucrist, hi són presents els instruments i símbols de la passió pintats amb més o manco encert i traça.

Les vexil·les de San-

tanyí, avui malparades i castigades, segons la tradició, vengueren amb l'orgue de Jordi Bosch, l'any 1837, procedents del convent de sant Domingo de Ciutat. Abans de les darreres vexil·les, la parròquia en va tenir una altra parella, com es dedueix de la Visita Pastoral del Bisbe Vich i Manrique, l'any 1596. "I com haja trobat les vexil·les de la Santíssima Vera Creu molt velles e indecents per a servir, ordena que sien reparades, si reparar se poden, exhortant emperó que serà millor procuren dins un any, fer-ne unes noves".

Avui ens plau mostrar un exemplar de les vexil·les, que formen part de l'inventari artístic del poble, que voldríem més ric i durader.

CARTES A SAL I XEIXA

dimarts 26 de Febrer de 1985

Senyors redactors de Sal i Xeixa:

Els Alumnes de tercer d'E.G.B. del Col·legi Bisbe Verger vos escrivim aquesta carta per si sou tan amables de publicar-la.

El passat dia 29 de gener anarem a visitar

la Sala, ens reberen la funcionaria M. Sbert i el Secretari Sr. Martínez Henares. Va esser una visita molt interessant ja que vàrem veure la complicada maquinaria del rellotge i vàrem conèixer un poc la seva història.

Visitarem el Saló d'Actes i els llocs que ocupen el batle, secretari,

regidors i treballadors de la casa. Una de les coses que ens va cridar més l'atenció va esser el cervell ordenador que hi ha devora les oficines i ses pantalletes d'aquest ordenador.

En Bordoy va venir i ens va fer un retrat com a record d'aquesta visita.

A nosaltres ens agradaria que si és possible,

publicàssiu aquesta fotografia per poder-la veure nosaltres i les nostres famílies. Esperant veure-n's retretats en el proper número de Sal i Xeixa ens despedim en nom de tot el curs.

Benet Burguera, A. Vidal Sureda, M. Maimò Rigo, Catalina Rado i Lluís Rodríguez.

NOVA POESIA

per Aina Bonet Rigo

A Sal i Xeixa:

El conjunt de versos "Ullets de marbre", nascuts dins el 79-80, i "Hereus d'un dolç indret", del 80 a avui, consten d'uns 600 versos.

La mostra són tres de diferents èpoques.

Agraïnt el favor de la vostra publicació.

Respectuosament
(firma il·legible)

ULLETS DE MARBRE- VIII

Segador si em vols segar,
el meu cos serà civada;
a altes hores de la nit
la lluna serà ben blanca.
—Les meves mans seran falç,
les meves cames arada;
i la tanca del teu cos
em serà tota ella anyada.

Sega arreu, bon segador.
Au, Xemenà! crida l'alba.

HEREUS D'UN DOLC INDRET- II-IV

El cobertor del bressol
de l'infant fet malbé,
té dues taques d'estiu
d'una flor del roser.

Bé la mare sentí,
en el pès de l'amor,
com la falç convertí
la farina en segó.

I certa entre els laments
del seu ventre eixut,
el cor meu, el cor teu...
de l'infant no vingut.

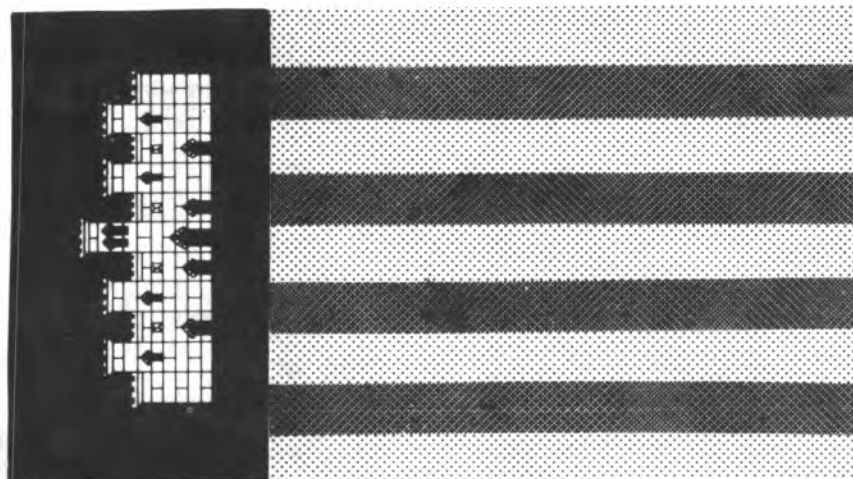
HEREUS D'UN DOLC INDRET VII-II

He deixat, ma mare,
els carrers de la vila,
i l'hora tranquil·la
de la capvesprada
d'estiu.

Ja no veig, mon pare,
la llum de la cala
o de l'amor del port
que s'amaga.

Les llunyanes
boires
són aquí.

Cal endinsar el carrer
amb les ombres de
la meva imatge.

LA NORMALITZACIO LINGÜÍSTICA ES TASCA DE TOTS

El passat dia 6 de març el Govern Autònom aprovà el projecte de llei de Normalització Lingüística que serà debatut en el Parlament Balear per a la seva aprovació.

El fet és prou important ja que aquesta llei su-

posarà el recobriment oficial de la nostra llengua i cultura, després de més de dos segles i mig de menyspreu i vilipendi envers del nostre ésser i la nostra personalitat com a poble.

El refer tants d'anys de penosa situació, no és tasca

fàcil si tenim en compte que la llei sols serà un paper escrit, si tots no feim qualque cosa per dur-la a la pràctica.

En primer lloc hem de prendre consciència com a poble, que la nostra llengua, la de ca nostra, és un patrimoni irrenunciable i com a tal hem de fer bon ús d'ells en les nostres comunicacions, com a la cosa més normal i lògica.

No trobau desgavellat parlar i pensar amb una llengua pròpia i escriure amb una altra? No es tracta de refusar el castellà, però coincidírem (en què el castellà és un idioma foraster i per tant importat de fora Mallorca. Algú podria pensar que el castalà també és importat. Aquí voldria fer dues preguntes als qui així pensen: Abans del 1229 quí erem? i, després del 1715 fins fa uns anys, què hem estat?

Coneguda la nostra identitat, qui no l'assumeixi és un renegat.

Quan érem petits no volgueren ensenyar-nos a escriure en la nostra llengua, però els nostres pares ens ensenyaren a parlar-la i fins i tot la llegírem a les rondalles de n'Alcover.

La normalització s'ha de fer a nivell personal i

d'institucions.

Tenim bons exemples en aquest darrer cas. El C.D. Santanyí ha tengut l'encert d'ésser capdavant en aquest aspecte. L'Ajuntament ha retolat els carrers darrerament oberts, en la nostra llengua, encara que podria donar-se una passa més, reconsiderant els noms dels carrers, tornant-los el seus noms populars.

Totes aquestes consideracions són fetes sense ànim de polèmiques inútils.

Fins ara, els qui han assumit plenament la normalització, són els joves, però encara hi ha grups de persones que parlen de l'idioma de l'imperi, quan tots sabem que Cuba es va perdre l'any 1898.

Castellà sí, però ben entès que és la nostra segona llengua, de la qual ens sentim germans ja que tenim el mateix tronc comú com a fruit de la romanització.

Es clar que tots haurem de fer un poc d'esforç, però la normalització és cosa nostra. Donem suport a les iniciatives institucionals per a dur a bon port aquesta reconquesta de la nostra cultura.

M.

Petit Arxiu

1.359.- febrer. Pagaren 12 sous a Joan Muntaner per la feina d'avisar als batles de Lluçmajor, Campos, Felanitx i Santanyí que fessen guardar els seus respectius ports, per tal que les galeres de castellans, que eren a Cabrera, no poguessen causar-los perjudicis (ADM).

1495.- novembre. La vila d'Artà adquirí 300 quintars de blat. Fou portat de Cerdanya i descarregat a Cala Santanyí (ARM).

1551.- Els habitants de Santanyí demanaren la condonació del delme, aplicant aquest a l'acabament de la murada (Quadrado).

1664.- Es construí el primer oratori de Ses Salines (APS).

1750.- juliol. Morí a Santanyí D. Sebastià Salom, cirurgià, era natural de Ciutat, parròquia de St. Nicolau. No feu obres pies per ésser pobre. Estava casat amb Gerònica Burguera de Santanyí (APS).

1858.- juny. Mn. Mateu Muntaner fou nomenat organista i professor de cant del coro (APS).

1960.- abril. D. Bernat Vidal i Tomàs pronuncià el pregó de Setmana Santa a la Seu de Ciutat. L'acte fou presidit pel bisbe i primeres autoritats de la província (Arx. AP).

CINCCLAUS.

PER LA MARE DE DEU DE MARÇ A CONSOLACIO

Per Miquel Pons.

La tarda del 25 de març, març marceja, festa de la Mare de Déu —Maria Antònia Salvà diu que els romanins floreixen quan fa festa la Mare de Déu— els santanyiners del terme pujaven al Puig de Consolació, Déu sap des de quan, recollint la tarja de la devoció, adés, s'hi enfilaven per la Mare de Déu d'Agost, festa de la Mare de Déu enllitada i perfumada d'aufabegueres. Els papers no ens han innovat qui traslladà la festa agostenca a l'altra festa més suau de març, que tant podia ser xafogosa com fresca tal un batall de picarol. Per altra part sí que sabem qui feu el barat, l'any 1943, de la Mare de Déu de Març al primer diumenge de maig perquè, era el pretest i mòbil pietós, la festivitat consolacionera a vegades esdevenia dins la Setmana Santa. El sacerdot innovador i zelós fou l'econom Pere Sureda i Rosselló, que entregà l'ànima a Déu fa cosa d'un any.

Mon pare que havia nascut a la planada de Sa Teulera, al peu mateix de Consolació, em referí els detalls i preparatius de la festa de la Mare de Déu de Març, que vaig insertar en el pròleg de la segona edició del llibret-amic i de l'amic Bernat Vidal i Tomàs, l'any 1971. El donat, de bon matí, llavors i encara en temps meu Consolació tenia i mantenia un donat, arrabassava les porrasses, que creixien a la vorera del camí, que des de mitjan costa de Son Sanç prenia per Ses Garines, camí de reclaus, molars i pedres amb regates de les llandes dels carros, passava per S'Esvait, pleta-verda d'ullastres i els vestigis històrics de la canal del Pou del Rei. Als marges del camí revells, vidualbes, flors morades que fruiten les grogues pomes del dimoni, anomenades metzines, esparregueres castellanés i de gat per

Ses Cases Velles. Sembrats tendres i faveres blaves a l'espera de les pluges d'abril. Encara alguna flor tardana d'ametler i l'apuntar dels ametlonets, vellut entre estams. Al capdavant de la processó els penons i banderes, que segons el vent o ventijol no quedava més remei que embolicar-los pel pal. La Mare de Déu del Roser, or vell dins la tarda enlairada dalt el tabernacle, sortejant equilibris, pujava airoso entre marjades d'albons florits. Ca'n Vicenç Tolel, les comunes de Ses Coves de Sa Grava, Son Pons, sempre amb un roser de tot l'any florejat i l'altíssim llorer obscur, Ca ses Frites... i la costeta empinada entre Ses Marines. La creu de ferro, modernista, com una fita dels poders terals de la Mare de Déu, adiat el 1903, en temps de mossèn Guillem Oliver, de Can Cordella. Al peu de la dreuera s'hi feien ametlers i una prunera.

De bona hora de campaneta del santuari —“Qui l'ha pagada l'amo En Da-

mià Rigo, alias Barras, 1882 (?)”— omplia l'aire d'un dalín-dalín sonor que escampava pel Puig —“Copó trabucat”, “muntanya abstracta”, “Caramull de blat”— i la rodalia: Ca'n Balutxo, Ses Talaies, Ses Rotes d'es Fusters, Ca'n Vicenç Rei, Ca'n Carles, Es Pujolets, als tambors de les eres i la ximbomba dels forns de calç arcerades al Puig Gros, Ca n'Esperança, Na Baratada, Ca's Piano, Ses Esparregueres, Ca'n Marratxa,... fins arribar a S'Alqueria Blanca. Ja se sap que S'Alqueria Blanca s'originà a Consolació. Per alguna cosa Joan Danús al seu testament de 1527 parla de “la capella de Nostra Dona de Consolació del Puig del terme de S'Alqueria Blanca”. De l'any 1850 data la demarcació irregular i capritxosa i afavorida per una part, entre la parròquia de Santanyí i la vicaria de S'Alqueria Blanca. I consti que no faig política, que mai no n'he feta, però la història és així.

La processó seguia lentament i els cànctics es tornaven més dèbils de cada vegada fins arribar al santuari, curull de gent mudada i enjoiada, on acudien les festives torroneres. Es cantaven completes i el Rector solia predicar. El meu avi Pere se'n recordava del Rector Llobera, clenxa xapada, civelles de plata i lloba de seda, que per cert li portà de contraban En Toniet Fesol, engirgolant un sermó que resplendia sota les arcades del temple. Es cantarien uns goigs dels quals hi ha notícies però mai no han estat retrobats. Sobre goigs dels quals hi ha notícies però mai no han estat retrobats. Sobre goigs he recollit el rumor més acostat però igualment lamentable perquè sols on resta el rumor, que revela que en temps de l'Econom Vidal Ollers, Blai Bonet va compondre uns goigs, que es cantaven algunes vegades i que a hores d'ara s'ignora el seu destí.

Així se celebrava la festeta dedicada a la Madona Maria de Consolació, la “del somri consolador”, des dels temps obscurs fins a l'any 1870, quan es col·locà la nova i esvelta i elegant imatge, obra de Nicolau Pons, segons Bover, i m'asseguraren que serví de model Na Coloma Estelrich i Vila, de Son Bernadí, de S'Alqueria Blanca. La Mare de Déu novella, per dir-ho d'alguna manera, mal pagada pel temps i les repintades, l'any 1972, de bell nou cediria casal i fornícula a la retrobada talla primitiva, procedent de Ca'n Cordella de la Costa i donada per Bernat Vidal, Historiador de Consolació, traspasat la primavera de l'any 1971.

Roman el dubte de quan la processó abandonà la mala petja del camí de Ses Garines per anar i venir per Ca'n Bossa. Cal situar la data dins el primer quart de segle actual, que minva a les totes.

col.laboració

ESPRIU CONEGUT PER MI

M'ho pregunten tot sovint:

-¿Vares conèixer personalment En Salvador Espriu?

Conèixer un home és un camí molt llarg, que, moltes vegades, de cop sec roman convertit en un carerany que no passa...

La meua primera coneixença de N'Espriu va ser en una forma no gaire usual: aquesta forma, que diré:

Jo tenia vint i poquets anys. Poquets i magres. Jo duia el ca magre. El ca era jo. Jo era el meu ca. Tot just havia acabat d'escriure el meu tercer llibre, després de "Entre el Coral i l'Espiga" i de "Quatre poemes de Setmana Santa". A la tercera obra que dic, li vaig posar el títol de "Cant Espiritual".

Si val a dir ver, en aquell instant jo no pensava gens ni mica en els dos Cants Espirituals de la literatura catalana: el d'Auziàs March i el de Joan Maragall. Jo pensava en el Cant de Joan de la Creu.

Encara que avui sigui mal d'entendre, jo, en els anys 1950-52, no coneixia l'existència d'Auziàs March ni la de Joan Maragall. Aquí també és bo fer avinent que, en aquelles saons, jo no havia mai sortit de Santanyí, on duia com un rei al cos i on em sentia com a mundial i tot, perquè, cada dia, en havent dinat, venia a canostra, a passar una collada d'hores, el pintor Francesc Bernareggi, que, a més de ser sudamericà i de tenir aquella bella i esculptòrica testa de rei dels indis andins, em feia retrats al carbó i llapis de color, i em contava silvestrades i panxades de riure de Picasso, que havia estat amic seu a París, quan En Bernareggi i En Picasso eren jovenells de les meves edats.

(Quan un és jovença i tendral, i això també té molt a veure amb la meua coneixença de Salvador Espriu, hi ha tot un eixam de coses i situacions, que romanen fonament empeltats en la persona jovenil i que, després, amb la llacor del temps, grellen amb vivor i arriben a dur esponera i a dur tòria. Un d'aquests fets, tan fortament encunyats en la meua estirada jovea, va ser veure, mirar de primcompte, contemplar i preguntar-me com era possible que En Bernareggi hagués viscut amb Picasso a París, tots dos de la mateixa edat, i que, mentre Picasso creava sense aturall pel cel de totes les llibertats, En Bernareggi s'estava quiet tot pintant l'Aljub, Can Jaume Antoni amb el fasser més alt que les cases i, a l'altra banda del carrer i del quadre, la perdiu dins la gàbia penjada d'un clauganxo al cantell del frontis de Can Tatau, al costat mateix, paret per paret, del teatre de Santanyí, que, tot i ser "l'únic", era "Es Principal"...)

Enmig d'aquest ambient de la claror de Santanyí, va arribar al 74, del carrer de Palma, que llavors era el 66, En Salvador Espriu.

A la meua obra "Cant Espiritual", li varen concedir, a Barcelona, el Premi "Ossa Menor 1952", que, llavors, editava el galleg-català Josep Pedreira.

La concessió del premi havia estat pel desembre de 1952, supòs... Per devers l'abril de l'any vinent, supòs també que prop de la festa de Sant Jordi, ara no ho sé, el carter em va dur un paquet certificat: eren els cinc primers exemplars de "Cant Espiritual". Vaig obrir el volum de damunt de tot,

el primer: les quatre primeres planes... no eren meves, ¿i això?, estaven escrites en prosa, ¿i això? deien al final de tot "té accent del foll Ramon Llull, de Jacopone de Todi, que fan de Blai Bonet un dels més grans poetes de la nostra època i de tots els temps", i signava: Salvador Espriu. jo no el coneixia de res. Gens. ¿i això?

Si jo encara no havia llegit mai de la vida Auziàs March ni Joan Maragall la veritat és que encara tampoc no havia llegit En Salvador Espriu que, segurament per indicació de l'editor, o per la seva voluntat bona, m'havia escrit un pròleg a "Cant Espiritual", que, mira tu el que son les coses, donava avinentesa al doctor Pere Bohigas, catedràtic de la Universitat Central, d'escriure, per aquelles mateixes saons, el seu assaig "Tres Cants Espirituals: Auziàs March, Joan Maragall, Blai Bonet".

El cas és que don Bernat Vidal tot sovint venia també amb el pintor Bernareggi a canostra, després de dinar. Li vaig demanar si tenia un llibre o altre de N'Espriu, "sí". Don Bernat en tenia un llibre. ERA "Cementiri de Sinera". Em va dur i deixar "Cementi-

ri de Sinera". Quan vaig llegir:

"Els meus ja no saben sinó contemplar dies i sols perduts. Com sento rodar velles tartanes pels vials de Sinera!"

vaig romandre molt fred. Després, a Barcelona, al 282 del Carrer Diputació, al segon pis, on jo vivia, el vaig conèixer per primera vegada. Era hivern. El timbre va sonar, com una ànnera. Vaig sortir al passadís per anar a obrir. Un home groc, amb un abric negre, em va dir, plantat al bell mig del portal "sóc Espriu". Mentre es treia el guant color d'estepa blana de la mà dreta i després, de la seva mà, em donà just un dit: era fred com el nas d'un ca, amb la fredor d'una fulla de donarda. Durant vint anys, cada pic que ens veiem, en donà la mà, tot sovint just un dit, com a tothom. Donava molta conversa, però just un dit... mentre escrivia i es descrivia tot sentint així i això: ".....moro perquè no sé com viure" Salvador Espriu era epilèctic de les joventuts ençà.

Blai Bonet
Santanyí, març de 1985

INFORMACIO LOCAL

CURS DE SOCORRISTA.

El curs de socorrista que ja anunciaven en el número anterior començarà el dia 9 d'abril i durarà fins el dia 3 de maig. Tindrà lloc a la Casa de Cultura de dilluns a divendres i de les 21 a les 22 hores. El plaç per a inscriure-se acaba el 25 de març.

L'estat de comptes relacionat amb la restauració de l'orgue parroquial és el següent. Entrades: Concert, 101.921 pessetes; donatius, 168.881 pts.; sorteig 296 mil pts.; Amics del Renaixement, 115.000 pts.; donatiu del Senyor Bisbe, 200 mil pessetes; un grup d'alemanys 1.097.362 pts.; Ministeri de Cultura 1.500.000 pts.; Ajuntament de Santanyí, 700.000 pts. Total: 4.180.164 pts.; Sortides: pagat al restaurador, 2.947.930 pts.; despesa completa dels operaris, 301.626 pts.; material d'oficina 1.223 pts.; per a concerts 20.812 pts.; picapedrers, 377.655 pts.; electricista, 157.509 pts.; fusteria 61.783 pts.; Total: 3.868.538 pts. De la primera fase de restauració han sobrat, 311.626 pts.

El rector Bartomeu Ramis, en la visita realitzada a El Papiol, entregà Gerarhd Grenzing, 500.000 pts. destinades a la restauració

del gran ple, que consta de 28 fileres de trompes i un total de 1.482 tubs.

CONFERENCIES QUARESMALES A LA PARROQUIA.

Els dies 20, 21 i 22 de març, el pare franciscà Gori Mateu, donarà unes conferències per a els pares de nins i nines en edat escolar i també per als catequistes.

A l'altre setmana hi haurà conferències per a tothom seran els dies 27, 28 i 29 i el conferenciant serà Mossèn Pere Llabrés, Director del Centre d'estudis de Teologia.

La Caixa de Pensions "La Caixa" compleix aquest any el 50è aniversari de la seva instal·lació a Santanyí. Per tal motiu es celebraran una sèrie d'actes dels que donarem complida informació.

La Coral Sant Andreu prepara un concert que oferirà el dissabte del ram a vespre a l'església parroquial.

INFORMACIO LOCAL.

Dia 7 de març i en la donació de sang a la Germanetat Social hi hagué un total de 53 donacions i 6 persones que hi anaren per primera vegada, ara són 134 donants a Santanyí.

El Registrador de la Propietat Joan Vidal Pere-lló, fins ara destinat al Registre de la Propietat de Maó, ha pres possessió del Registre Mercantil de les Balears.

A despeses del Govern Autònom de les Balears s'està duent a terme un reacondicionament de la pavimentació asfàltica de la carretera Campos-Santanyí. S'eixampla el vial fins allà on permet l'existència de les anti-gues parets.

LA CREU ROJA.

Acabades ja les obres per la construcció del Lloc de la Creu Roja al nostre poble, amb la sala de cures totalment montada i l'ambulància a punt d'esser emprada, si ve el cas. Però serà dins la primera quinzena del mes d'Abril, quan els soldats, una vegada acabada la instrucció a n'el CIR de Palma, s'incorporaran a Santanyí i l'entitat funcionarà plenament.

En un principi seran nou els soldats que atendran les necessitats del lloc, si bé hi ha la possibilitat de que més endavant s'assigni una altra ambulància i així el número s'augmentaria en sis més. La inauguració oficial no serà fins a l'es-

tiu, possiblement per Sant Jaume, ja que la inauguració sol fer-la un alt Jefe Militar de la Creu Roja i aquest ara no pot venir.

Es desitja que aquest nou lloc de la Creu Roja doni una bona assistència a Santanyí encara que creim que el millor seria que mai l'haguessin de necessitar.

EL PARTIT METGE.

Una vegada que el nostre Municipi ja ha superat als 6.000 habitants i segons les lleis establertes, el partit metge ha d'esser obert. I efectivament, les autoritats així ho han declarat, això vol dir que a partir d'ara podran instal·lar-se i obrir consulta a n'el nostre poble tots aquells metges que ho desitgin.

CONCERT DE PIANO.

El proper dia 20 d'abril està programat que el pianista Joan Moll de Ciutat doni un concert a l'església. Aquest concert està programat dins el marc de la commemoració de l'any Europeu de la Música.

VISITA DEL DIRECTOR GENERAL DE SANITAT A SANTANYÍ.

El Director General de Sanitat de la "conselleria" de Sanitat i Seguretat Social, Mateu Sanguino, acompanyat d'alguns tècnics del seu departament, va retre una visita al nostre Terme.

Acompanyats del Batle i altres membres del Consistori varen visitar les obres de la residència sanitària de s'Alqueria Blanca i també les de la unitat sanitària de Cala d'Or. El Sr. Sanguino va parlar amb els responsables de les construccions esmentades, interessant-se per les característiques de cada una d'elles.

INFORMACIO MUNICIPAL

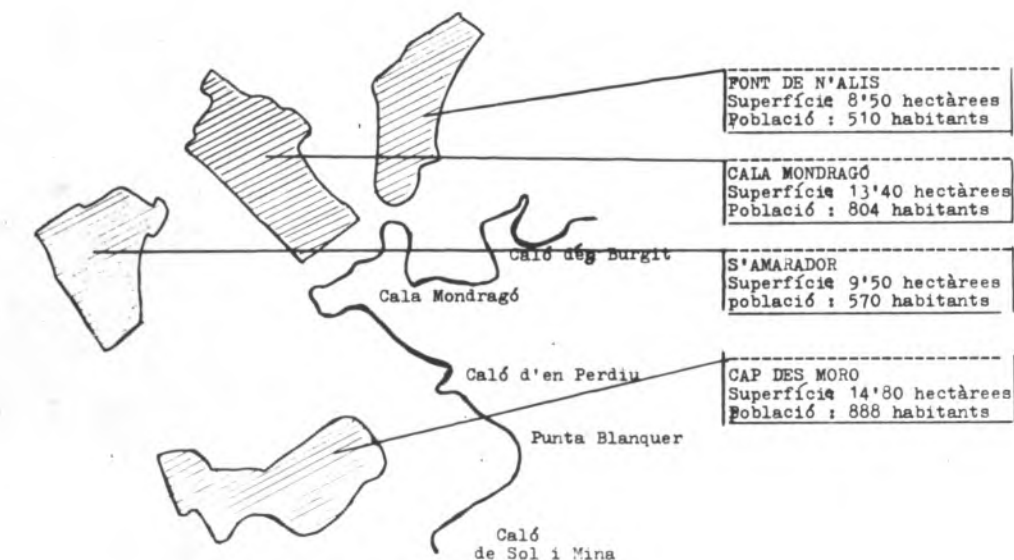
SESSIO PLENARIA DEL DIA 19 DE FEBRER

La sessió plenària de caracter extraordinari, del passat dia 19 de Febrer, tenia com a únic punt del dia l'estudi de les al·legacions presentades a les Normes Subsidiàries, després d'una nova exposició pública. La Comissió Provincial d'Urbanisme, havia retornat a l'Ajuntament, recomençant, entre altres coses, que es reduïssin els espais urbanitzables i evitar que aquests destruesquin els llocs boscosos i de pinars. Pel que fa referència a Cala Mondragó, i segons els nous planetaments, es podran urbanitzar 46,20 hectàrees amb una capacitat màxima de població de 2.772 habitants, el que suposa, 60 persones per cada hectàrea.

Per majoria quedaren aprovades les NN.SS. que ara hauran d'esser estudiades per la Comissió Provincial d'Urbanisme que és el que té la darrera paraula.

SESSIO DEL DIA 14 DE MARÇ

L'ajuntament en la sessió Plenària del dia 14, entre altres, va acordar el següent:

a) Treure a concurs l'adjudicació de l'explotació de les platges del nostre terme. Es varen dictar unes bases que seran les que es tindran en compte a l'hora de l'elecció i la quantitat inicial serà la mateixa que l'any passat augmentada en un nou per cent.

b) Al concurs convocat per cobrir dues places de policia municipal es varen presentar 15 aspirants, entre els quals foren elegits

per reunir totes les bases de la convocatòria en Manuel Domínguez Vaz i en José Rojas Rubio.

c) Per a cobrir la plaça de saig els candidats foren 6, essent elegit en Josep Forteza Fuster.

d) Convocar el II certamen de narrativa "Vila de Santanyí".

e) Referent a la sol·licitud del Consell Parroquial perquè fos traslladat el monument als "Caidos", per

unanimitat es va acordar que per considerar que no era competència de l'Ajuntament, aquest s'inhibia de la decisió de si s'ha de canviar o no la ubicació del monument citat.

f) En reconeixement a la tasca que està dugent a terme en l'estudi de la nostra història es va acordar convidar a Antoni Vidal Ferrando per a pronunciar el Pregó de les Festes de Sant Jaume de 1985.

II CONCURS DE NARRATIVA (O CONTES) «VILA DE SANTANYÍ»

BASES

1.-Podran participar-hi tots els nins i nines del terme municipal de Santanyí o que vagin a alguna de les escoles del dit terme.

2.-Es faran tres categories; A) fins a 9 anys. B) de 10 a 12, C) de 13 a 16.

3.-El tema versarà damunt personatges, coses, entorns, paisatges o costums relacionades, en tot o en part, amb el terme de Santanyí.

4.-Cada concursant presentarà una sola obra, escrita en mallorquí o castellà. Si bé, seria molt interes-

sant que tots els que en sàpiguen escriguin en la nostra llengua.

5.-Per a la categoria A) les obres tendran un mínim d'un foli; per la categoria B) el mínim serà de dos folis i per la categoria C), tres. Tots escrits a màquina si pot esser, i si no, amb lletra clara. Els folis estaran escrits per una sola cara.

6.-Les obres hauran d'anar dins un sobre i acompanyades d'una nota en la que consti: nom i llinatges de l'autor, el seu domicili, data i lloc de naixement, escola on cursa estudis (en seu cas) i títol

de l'obra presentada.

7.-El Jurat serà nomenat per l'Ajuntament de Santanyí.

8.-El Jurat seleccionarà les tres obres de cada categoria per esser finalistes i entre aquestes elegirà les guanyadores.

9.-El Jurat si ho creu oportú, podrà declarar desert qualsevol dels premis.

10.-El veredict del Jurat, així com l'entrega dels premis, es farà en el curs de les Festes de Sant Jaume de 1985.

11.-La data extrema de presentació d'obres serà el dia

1 de Juny. S'entregaran a l'Ajuntament o a qualsevol direcció de les escoles.

12.-La participació en aquest concurs pressuposa l'acceptació d'aquestes bases. Qualsevol reclamació serà resolta pel Jurat i la seva decisió serà inapel·lable.

PREMIS

-Guanyador de la categoria A, 3.000 pts. i diploma.

-Guanyador de la categoria B, 5.000 pts. i diploma.

-Guanyador de la categoria C, 7.000 pts. i diploma.

Cada un dels demés finalistes 2.000 pts.

CALONGE

No fa molt de temps, ben poc, que quan érem damunt sa costa de Na Corma Nova vinguent de per Sa Conca, véiem enfront, el braç de l'església i el campanar cobrats pel vent i el sol de 75 primaveres, i un gran comellar de figueres de moro, ametlers i garrovers, amb l'impresió d'haver arribat a una possessió de terres primes. És Corral Cremat i s'Era de Ca'n Gelat. I volem dir com a detall curiós que en aquest lloc, per l'any 44, un grup de joves ben animats hi armaren les primeres berbenes de Calonge. Quin coratge! Aquells anys de mirar tan prim i alerta, un vespre de festa, una orquestrina, passos-dobles, xotis i maxurques animà tota la gent. I anem pel que fa a l'arribada al poble, Calonge ara ens dona la benvinguda, amb una plaça ample de 2.500 metres quadrats a on hi ha sembrats 28 arbres; 8 prebeboners bords, 2 mimoses marítimes, 2 salzes i 16 palmeres, que voldríem veure ja altes "amb rams de palma, vinclats per la influència de l'amor, sensibles al dolç pes de la llum pura". Primavera Alta, Blai Bonet. Mentrestant il·lusionats cantar-hi el Gloria-Laus de la

benedicció de rams i palmes.

I ara deixem la plaça, sa nostra plaça, i "peguem per la Talaia, la vila de los contorns" i ens trobarem amb un camí ben ample i asfaltat, ja no hi ha voreres amb romaguers, aleixadres o gavarreres, ni tampoc, pel desembre hi trobarem més, narcisets de garriga, blancs com un efluvi de nadal. El progrés és agra-dós. I seguint amb camí asfaltat arribam a "Ca Na Vent i Ca'n Crestall, tot són cases de recreo", un conjunt de cases velles i renovades ben xalest, a una d'elles hi morí Mossèn Toni Bennassar Vadell, als 55 anys, dia 10 de juliol de 1880. Era un dels capellans de Ca'n Roca. Vingué de Puerto Rico, a on vivia, malalt de la pesta.

Devallant. Arribam a s'ajub d'en Ganxo amb una agradosa palmera que la guarda, carrer asfaltat de Ca'n Roca, seguint cap a Ca'n Tanca i donant la volta fins a Sa Conca. Tot una ballesa, pels qui ens agrada passetjar-nos a peu pla, i volem disfrutar de la pau i de la gran hermosura de la nostra contrada.

S'ha asfaltat també el carrer del Camp d'en Ventura, els de Sa Torre Nova i

de Ca'n Pau així com el carreró de Ca'n Vadell.

Són millores que ens alegren de bon de veres a tots.

SOR ISABEL NADAL VALLBONA.

En el convent de les Monges Franciscanes de Santanyí, als 82 anys, dia 10 de Febrer morí Sor Isabel de la Visitació Nadal Vallbona.

Natural de Pina, sa mare era de Calonge i son pare de Manacor.

Abans d'estar a Santanyí havia estat superiora de les comunitats de Lloret de V.A., Porreres, Petra, Son Servera, Muro i Convent de la Plaça Cuadrado de Palma.

Era Son Isabel, dona plena de seny, d'una gran

talla espiritual i humana, callada i senzilla. A l'hora d'ara ja ha rebut el premi dels elegits.

50 ANYS DE MATRIMONI

Dia 24 de Febrer celebraren les noces d'or matrimonials els esposos Rafel Rigo Adrover i Francisca Amengual Vadell. Enhorabona i molts d'anys.

FUNCIO DE CINEMA.

El diumenge dia 10 de Març va tenir lloc al Saló Parroquial la projecció de la pel·lícula "Los Diez Mandamientos", l'assistència de públic fou bastant nombrosa que es va recrear veent una de les més grans pel·lícules de la història del cinema.

ELS RUBIOLS

Una de les coses dignes de tenir en compte sobre els jueus que habitaren la península espanyola es la seva gastronomia; que conservaven des d'abans dels visigots fins passat el reinat dels Reis Catòlics. Amb les seves anades i vingudes, estires i amolles, perseguits i convertits a la força.

Cada festa que celebren anava acompanyada d'un ritual a la cuina i al menjador. Era costum el fer i coure els aliments tradicionals, de nit, pel temor a les persecucions. La dona jueva arribà a gaudir d'una gran pràctica en l'art de la cuina.

Un esdeveniment notori pel poble jueu era el dia del Purim, i per celebrar-lo condimentaven uns pastissos anomenats "Escarcelas d'Aman".

El dia d'abans d'aquesta festa era dejuni, i es commemorava la victòria dels jueus sobre Amán, un dels seus inímits i exterminador. L'acte més important d'aquest dia era la lectura, efectuada a les sinagogues, del llibre d'Esther, en el que es contaven les grandeses de Mardoqueu i la maldat

d'Aman.

Aquest dia, era costum enviar als amics de la família diferents obsequis, alguns consistents en uns pastissos de pasta fermentada plens de fruita seca o formatge tendre, amb l'afegit d'un poc sucre o mel.

Una data important és que després d'aquesta celebració venia la festa de Pasqua o Pessah.

Les pastes abans esmentades es preparaven de la següent manera.

Un poc de llevat, 2 ous, 5 culleres d'oli, un tassó d'aigua i una cullerada de sucre. Es feia la pasta i es deixava fermentar. Després es convertia en bolletes que s'estiraven amb l'aprimador; quedant per tant uns cercols; s'omplien amb la fruita o el formatge i un cop tapat es pintava amb ou, deixant-los fermentar de bell nou. Darrerament es coven al forn, sobre llaunes, tal com es fa encara.

Al llibre "De re cibaria", antic manuscrit menorquí, es troben unes receptes de rubios plens de fruites o brossat, que en lloc de coure'ls al foc es fregien, exceptuant els de brossat.

Els jueus arribats a Mallorca abans i després del rei Jaume I, atesa la seva posició econòmica pogueren conservar llarg temps la seva important gastronomia. Però el temps no perdona, i les receptes i composicions han canviat, passant d'una pasta quasi seca a una molt més greixosa i sense fermentar, que si bé estalvien temps en la preparació són més indigestes.

Una recepta actual meua és
250 gr. de saïm
3 vermells d'ous
70 gr. de llet o taronjada
100 gr. de sucre pols
500 gr. de farina

Una recepta antiga de cabell d'àngel és:

Després de cuina la carabassa es pesa la popa i es posa el mateix pes de sucre, un poc d'aigua, un brot de canyella i un tros de clovella de llimona.

Es cou a poc foc, i quan s'ha acabat el líquid es retira del foc. D'aquesta manera es pot guardar alguns dies.

Exemple:

1 k. de popa
1 k. de sucre
300 gr. d'aigua
llimona, canyella
ben mesclat i a bullir.

Un pastisser

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS

Maria del Mar Pons i Bonet

Mots encreuats

- Horizontals**
1.-Cecilia, Ara.
2.-Ala. A. L. Ros.
3.-Fort. Laics.
4.-Eg. Orient. E.
5.-Tia. R. Tu.
6.-Taronja.
7.-Ratolí. Uoc.
8.-Amèlia. Copa.
9.-P. Illot. E.
10.-Llop. Laroc.
11.-Ier. Tapar. L.

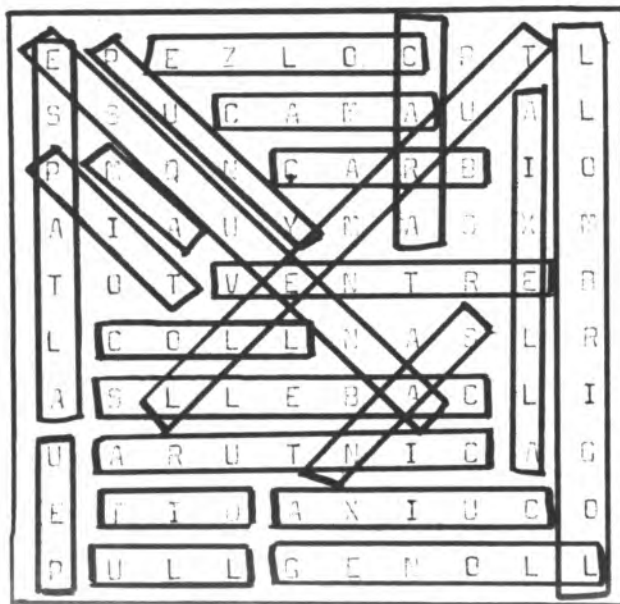
Verticals

- 1.-Cafetera. Li.
2.-Elogi. Ample.
3.-Car. A. Te. Or.
4.-I. To. Tolip.

- 5.-La. R. Alil. T.
6.-I.I. Rialla.
7.-Allero. Oap.
8.-An. Nu. Tra.
9.-Arit. Joc. Or.
10.-Roc. Tacó. C.
11.-Asseu. Pe. L.

SOPA DE LLETRES

Esquena
Espatla
Cahells.
Mà.
Coll.
Aixella.
Ventre
Colze
Peu
Dit.
Ull.
Llombrígol
Turmell
Puny.
Cama
Pit
Cintura
Braç.
Cuixa
Genoll
Nas
Cara

NOTICIES D'ES LLOMBARDS

Per falta d'espai a n'el carrer número no sortí la foto de la llimona rara, vet aquí idò l'anomenada llimona en forma de mà.

Durant aquest mes hi ha hagut unes millores dignes de dir dins el poble d'Es Llobards, aquestes són:

Hi va haver la tomada de les bosses dels pins de la plaça de Sa Marineta per part dels caminers i escopeters, i una vegada en terra foren cremades.

També tingué lloc la poda dels arbres de la plaça "del Caudillo", quedant molt bé i preparats per a la crescuda que molt prest vindrà.

Com ha passat i segueix passant a molts de pobles de Mallorca, Es Llobards ha estat visitat per l'epidèmia del grip primerenc, esperem que s'allunyi aviat i no torni fins un altre any.

El pati de les escoles

van arribant més aparells de jocs, abans varen esser les porteries de "futbito", ara han enviat i posat les que serveixen per jugar a basquetbol, aviat estarà ple.

Els dies 27, 28 i 29 de Març a partir de les 8 del vespre, a la parròquia tindran lloc unes xerrades quaresmals, a càrrec de Mn. Joan Martorell Mir, vicari de Sta. Catalina Thomàs de Palma; des d'aquí quedau tots convidats a participar-hi, per així estar més preparats a celebrar la principal festa dels cristians que és el dia de la resurrecció del Senyor.

Dia 11 de Març vingué a Es Llobards la unitat mòbil de la Germandat de Donants de Sang per a recollir la sang dels donants i persones que volgueren participar en aquesta tasca tan humanitària; en total foren 40 i feren 1 donant nou.

III CONCURS DE CONTES A MARRATXI

(Organitzat per la revista Portula).

BASES DEL CONCURS.

1.- Poden participar totes les persones que vulguin mentre els contes siguin originals, entregant-ne un màxim de tres per concursant.

2.- Els treballs es poden entregar manuscrits o passats a màquina, deixant ben clar el nom de l'autor, la seva adreça, l'edat i el títol del conte. Aquest no podrà tenir més de tres folis d'extensió, per una cara i a doble espai.

3.- El concurs s'obrirà dia primer dia primer de març i es tancarà dia primer de maig.

4.- Els treballs es podran entregar a qualsevol component del Consell de Redacció de la revista o bé es podran enviar a l'adreça (S'Escola Vella: Pòrtol).

5.- Es donaran dotze premis, repartits per edats:

-3 premis pels treballs de 5 a 10 anys.

-3, pels treballs de 11 a 14.

-3 pels de 15 a 17.

-3 pels de 18 anys endavant.

6.- Els premis es lliuraran dins l'àmbit de les festes de Sant Marçal (finals de juny). Oportunament s'avisarà del lloc i dia.

7.- Els originals dels contes premiats quedaran en propietat de la revista Pòrtula, i el seu Consell de Redacció es guarda el dret de publicació.

8.- El fet de participar en aquest concurs suposa acceptar les bases enumerades.

Pòrtol, febrer de 1985.

PATROCINEN: Ajuntament de Marratxí, Caixa de Ballears "Sa Nostra" (Pòrtol). Caixa de Pensions "La Caixa" (Es Pont d'Inca).

S'ALQUERIA BLANCA

Era, en Tofolet un al·lot de s'Alqueria Blanca. Aquell dia, era un d'aquells que tot li anava al revés. I, a més estava molt empiatat: a l'escola l'havien castigat, i son pare després l'ha renyat. A l'escola l'havien castigat perquè havia de fer un treball sobre s'Alqueria Blanca, i ell s'havia estimat més escoltar la ràdio i jugar amb els seus amics a futbol. El càstic seria fer el treball que havia de fer pel proper dilluns. Son pare li va ordenar enèrgicament que complís amb la seva obligació, que si no, el càstic seria terrible.

Dit i fet, a n'en Tofolet no li queda altre remei més que fer el treball sobre s'Alqueria Blanca.

En Tofolet tan sols tenia deu anys, i se veia en coratge de fer el treball, però no sabia com li sortiria. Però ell, més valent que mai, pensava fer el treball més ben fet de tota la classe, encara que arribàs tard.

El primer que va fer va esser anarse'n a seure davall un garrover i pensar i tornar pensar quina mena de treball podia fer sobre s'Alqueria. Ell volia fer una cosa virguera i que no fos senzilla...fins que, ja ho tenc!...faré una petita història del meu poble, va dir en Tofolet.

El segon que va fer, després d'haver pensat això va esser canviar-se de garrover, i anar a seure davall un altre. I pensava com se les desfaria per fer aquella petita història. No en tenia ni idea, perquè per ell, un al·lot de deu anys era una feina una mica difícil. Pensava, i tornava pensar ajagut davall es garrover, fins que se li va ocórrer mirar la caixa vella que tenen a ca seva. Hi anà, l'obrí i començà a butjinar per dedins, tant sols trobava trastos i més trastos, però a un racó hi va trobar un caramull de programes de les Festes de Sant Roc de s'Alqueria que parlaven bas-

tant damunt el poble i la seva història.

"Ja tens material abastament", va dir en Tofolet. Se'n anà a la seva cambra i començà a escriure. Però no li va bastar començar un pic, ho va haver de fer un parell de vegades. Al final el treball va quedar així:

"S'Alqueria Blanca no és un poble vell, encara que les primeres notícies que tenim escrites d'aquesta petita població siguin del segle XIII. Durant aquest segle ja es coneixien a Mallorca tres alqueries amb el nom de s'Alqueria Blanca: La del terme de Santanyí (coneguda per tots nosaltres), un altre a la part de la muntanya, vers Soller i una tercera en el terme de Porreres, anomenada així encara.

Abans del segle XIV, era s'alqueria una extensa possessió coneguda amb el mateix nom. Després del repartiment general de l'illa el Rei En Jaume concedí tot el terme de Santanyí al Comte don Nunyo Sanz. Als envoltants del poble hi trobam moltes de cases repartides, construcció que fou motivada per l'amenaça dels moros invasors del segle XV.

Es un poble jove. Fins i tot la tradició popular no conserva cap mena de llegendes, tan sols la referent al tresor de "Sa Cova de sa Madona". Respecte a aquesta llegenda hem de recordar que a l'any 1887 Mn. Guillem Vadell comunicava a D. J. Planas el següent: "Muy señor mío y estimadísimo amigo: Supongo que ya tendrá noticia de que se va limpiando una cueva en la Alqueria Blanca llamada "dels diners, o cova on hi surt por o el dimoni en forma d'un calàpot". Yo he ido a verla y voy a darle algún conocimiento de ella. Le escribiré en mallorquín a fin de entenderlo mejor.

Aquesta cova es diu sa cova dels diners i del dimoni, perquè fa uns 40 anys que alguns hi anaren a cercar diners i

es dia que li sortí un calàpot molt gros i es convertí en un senyor i el azotà i que tots moriren del retgiro. Això sent que ho conten però jo no ho crec i me'n ric de tot això.

Ara, alguns homes, per el que els han dit els "endevinadors" que els hi han fetes ses cartes, s'han proposat escurar-la a fi de trobar els grans diners que hi ha en ella. Es una cova molt semblant a la que V. anà a veure en la Punta del Port de Felanitx. Diners, fins el present, no n'hi han trobat cap, que jo sàpiga. El que han trobat es una espècie de campanilla, dos gerus i algunes cobertorettes d'aram i d'una gran multitud d'ossos de criatures racionals i irracionals, els quals indiquen que era una fossa.

Jo me'n ric de tot quant diven i els digué: "Aquí no encontareu diners ni el dimoni, sinó que vos cansareu de treure tests i girar pedres. No els agradà el meu parlar, però el temps ho dirà.

Si V. ve en el present any, anirem a veurer-la i veurà el que és dita cova.

No li dic res més, memòries a D. Pedro i a V. disponga de son servidor i amic.

Guillem Vadell, Pbre.

Aquesta carta d'En Guillem Vadell fa referència a la llegenda "Sa cona de Sa Madona", que he citat abans.

Al segle XVIII (1789), s'Alqueria Blanca era un petit nucli format tan sols per unes 73 cases construïdes sense cap mena de plànol i sense església. A l'any 1800, 350 persones habitaven el poble. I a l'any 1855, va passar de 350 a 1.161 habitants. Des de aquesta considerable cifre, la població ha anat disminuint poc a poc. A l'any 1970 erem tan sols 880 habitants. A l'any 1985 no som gaire més.

L'actual església fa uns 135 anys que es va construir. Cal assenyalar que la seva construcció i totes les reformes a les quals ha estat sotmesa, han estat possible gracies a totes les aportacions dels habitants de s'Alqueria. Confiam que sigui aques-

ta una costum que mai es perdi.

Actualment és un poble com els demés, que forma part de la història del segle XX, i ens esteim preparant per rebre en les mans obertes el segle XXI, que ja el tenim a dues passes.

Ara és un poble que conserva algunes tradicions (anar a tirar tests, per exemple). Inclús algunes les anam recuperant, com és la representació del dia dels Reis, i l'anar a cantar "Ses Sales" per Pasqua però moltes de ses nostres tradicions ja s'han perdut (i confiam que no sigui per sempre).

Fa uns trenta anys que s'Alqueria Blanca va fer un canvi notable. Havia estat sempre un poblet específicament agrícola-ramader. Però dins aquests darrers anys son uns anys de forta empena econòmica, que no ve precisament del conrò de la terra, sinó de la venda de terrenys a la vorera de mar i de la vinguda del turisme, que ha originat el desenvolupament del ram de la construcció, la demanda de la ma d'obra i en conseqüència, un cert abandó del camp. Tot això ha originat un nou paisatge humà amb totes les conseqüències de l'intercanvi cultural: una nova mentalitat, canvis en les costums, una nova forma d'esser de les noves generacions, desaparició de moltes tradicions populars. També representa un nou paisatge urbà, especialment per la costa de Porto Petra i Mondragó.

Cal assenyalar, que molts d'estrangers venen a viure a s'Alqueria (com a altres pobles de les mateixes característiques) intentant fugir un poc de la societat actual, cercant la tranquil·litat humana, que ben bé es pot trobar al poble de s'Alqueria Blanca.

I el treball era això, aquest assaig d'història de s'Alqueria Blanca. En Tofolet estava molt content i orgullós del seu treball. Tot d'una el va dur a mostrar als seus pares.

A l'escola la senyoreta li va posar una bona nota i també va estar molt contenta.

Sebastià Vallbona Bonet

ANY EUROPEU DE LA MÚSICA

BREUS BIOGRAFIES DE: DOMENICO SCARLATTI

Va néixer a Nàpols l'any 1685 i va morir a Madrid l'any 1757. El seu pare, Alessandro Scarlatti, gran músic també, naturalment va influir en els començaments de Domenico i no va regatejar esforços per donar a conèixer el genial talent del seu fill.

Va destacar com a clavicinista i compositor i ja als 17 anys va obtenir el càrrec d'organista i compositor de la capella real de Nàpols. Estant al servei de la reina de Polònia Maria Casimira i pel seu teatre privat, va compondre nombroses obres.

Quan en Haendel va anar a Itàlia, aquest i en Domenico Scarlatti varen rivalitzar en interpretacions amb el clavecí i a l'orga, a pesar d'aquestes rivalitats, aquests dos músics varen tenir una gran amistat.

L'any 1719 es va traslladar a Londres a on va tornar coincidir amb en Haendel, després va anar a Lisboa, a Nàpols i a Madrid amb el sèquit de la princesa Maria Bàrbara de Portugal, esposa del príncep d'Astúries.

Com a compositor destaquen les seues composicions instrumentals, entres altres, prop de sis-centes sonates per a clavecí, encara que poques foren publicades en vida de l'autor, en les que inèdit virtuosisme tècnic va acompanyat per l'esplendor de l'invenió temàtica, per una incomparable rítmica i per el canvi harmònic i melòdic que imprimeix a les sonates.

Es autor també d'una dotzena d'òperes.

Doménico Scarlatti va proporcionar un notable avanç en la tècnica pianística (clavenística) i és considerat com a l'iniciador de la cultura musical moderna.

JORDI F. HAENDEL
(1685-1759)

Va néixer a Halls (Alemanya), encara que alemany d'origen és considerat com el gran músic nacional d'Anglaterra. Homo profundament religiós, però no fanàtic, per això acceptava els diferents credos cristians. Encara que

deixàs un patrimoni de música religiosa realment important, ell no es volia limitar a ésser un músic d'església.

Els viatges i l'estància a diversos països europeus varen fer que prenguéssin contacte directe amb les corrents musicals del moment, adequant-les en la seva obra.

De ben jove ja va demostrar les seves aptituds musicals, als onze anys ja componia música, encara que per respectar al seu pare va anar a la Universitat per estudiar la carrera de dret, mentrestant actuava com a organista de la Domkirche, fins que a l'any 1703 va partir cap a Hamburg per dedicar-se exclusivament a la música.

Va visitar les ciutats italianes de Florència, Roma, Venècia i Nàpols a on va conèixer, entre altres a Domenico Scarlatti i Arcangelo Corelli. A Itàlia va obtenir importants èxits com a compositor i aconseguint una gran reputació com a virtuós del teclat.

Després d'uns quatre anys d'estància a Itàlia va tornar a Alemanya passant de "Kapellmeister" de la cort protestant de Hannover. Però el cap de molt poc temps va sol·licitar permís per anar a Londres.

A Londres estava de moda l'òpera italiana i per això l'hi varen encarregar una obra d'aquest estil, "Rinaldo" que va escriure en quinze dies, i es va representar un any sencer seguit, convertint així a n'el seu autor en el compositor de moda. La partitura va proporcionar a l'editor 1.500 lliures de benefici mentre en Haendel no va cobrar cap cèntim. Conten que aquest va dir, "La pròxima vegada vosté escriurà la música i jo la vendré".

Tota la seva vida va ésser lluita continua i en ella es varen alternar moments d'abundor i triomf amb altres de fracàs i ruïna. Però la seva tenacitat va acabar per imposar-se i als darrers anys de la seva vida la hostilitat es va convertir en entusiasme, fins al punt que es va convertir en en músic oficial de la cort

anglesa.

L'obra de Haendel és una clara imatge del barroquisme musical. La fuga que de manera magistral se desenvolupa en la música instrumental, és duïta a les veus humanes, aconseguint així que l'estil barroc s'humanitzi i perdi el caràcter artificios que el caracteritza.

D'entre la seva nombrosa producció destacariem.

"El Messies", oratori escrit en el increïble temps de vint-i-quatre dies.

"Jerses", partitura a la qual perteneix el famós "Largo".

"Música per els reials focs d'artifici".

"Música Aquàtica".

Concerts per a orgue, òperes, oratoris, música patriòtica, etc...

A les seves nombroses dificultats s'hi afegiren greus malalties, la seva darrera obra la va acabar totalment cec, i es va complir el seu desig de morir-se per la Setmana Santa, el dissabte de Pasqua, 14 d'abril de 1759 va morir l'autor d'"El Messies".

JOAN SEBASTIA BACH
(1685-1750)

Nascut a Eisenach en el sí d'una família de músics, era el menor de vuit germans i de ben jove ja va cultivar el violí, l'orgue, el clave i la composició. La seva gran afecció per a la música feia que tingués ansietat per conèixer-ho tot i un gran desig d'aprendre.

Com era costum general d'aquell temps, en Bach va ésser, durant tota la seva vida, un funcionari a sou que prestava els seus serveis, a prínceps o a l'església, a n'aquest fet es deu, en gran part, el seu gran domini de la tècnica musical i la seva experiència. Per ell, interpretar o crear música era una cosa senzilla i natural que realitzava sense el menor esforç.

La seva producció és molt copiosa estenent-se a tots els gèneres menys el teatral. Encara que pareixi impossible, la colossal obra de Bach no va interessar als seus contemporanis, se li varen reconèixer les seves qualitats d'interpret però no les de creador: va ésser Mendelssohn qui el va redescobrir, un segle després, per ésser conside-

rat, encara que un poc exagerat, com el pare de la música.

La música de Bach condensa l'esperit de la religió protestant. La seva música, creada per a l'Església o per a un auditori reduït i seleccionat, no fou, ni és ni serà popular. Bach és el perfecte clàssic, per a qui la música no és més que música, belles combinacions sonores sense preocupacions psicològiques ni subjectives.

Va escriure, Misses, Sanctus, Magnificats i les renombrades Passions (segons Sant Joan i segons Sant Mateu) la darrera és una obra única en el seu gènere amb una duració de més de dues hores i mitja, a dos cors, orquestra, orgue i cèmbal. També escrigué numerosos Oratoris, Cantatas i Corals.

Les seves obres profanes són monuments de tècnica i mestratge: va enlairar la fuga a forma expressiva en la que els més complicats virtuosismes de compositor transformen en capritxoses bel·leses sonores. Del fantàstic domini del contrapunt ens va deixar com a testament musical "L'art de la fuga" tresor que admiraran tots els professionals de tots els temps. Partidari totalment de la tonalitat moderna, va dedicar el seu "Clavecí ben temperat" als vint-i-quatre modos efectius d l'actual sistema, si bé no va rompre totalment amb el passat ja que en les obres religioses solia emprar les modalitats antigues.

Són altres composicions de Bach: Els sis concerts de Brandenburg, les Tocatas, les Suits Angleses i les Franceses, preludis i fugues per a diversos instruments.

Personalment ell no donava un especial mèrit a la seva tasca. Tenia una singular modèstia i una singular fé, perquè en Bach a més d'ésser un músic excepcional i un gran arquitecte sonor, era, tal vegadada sense adonar-se'n un poeta. Homo de profunda religiositat, vivia en constant confiança amb el seu Déu i per Ell feia la seva feina. "Soli Deo Gloria", fou la seva divisa.

Banda

FUTBOLET

Fa pocs dies l'Interviu Lloyds, equip campió d'Espanya de futbol-sala, va acudir al Palau d'Esports de Palma per disputar un encontre front la selecció Balear, amb fins benèfics. Concretament els organitzadors escolliren el lema de: "Per l'esport, contra la droga". L'èxit fou total, el pavelló restava ple de gom a gom. I és que resulta que el desenvolupament d'aquest esport ha estat gran els darrers anys. El futbol-sala, o futbolet com en el nostre cas, esdevé un formidable canal d'evació, o, si més no, es converteix en punt d'encontre de frustrades "estrelles". En qualsevol cas, el futbolet permet mantenir la forma, distrauent en tot moment. Per aquí, per aquí, han anat els trets del torneig completament amistós que es ve celebrant a la pista de l'Escola Pública. Rialla i divertiment no n'hi manquen. Vos diré els equips: Ca'n Vadell, Ca'n Mañas, Ca'n Blai, Apartaments Xaloc, i Carn Grena. Ep, espera't un poc. No et creguis que tot sigui dis-

bauxa, ni molt menys. Començant per l'equipatge, enlluernador, fins la disciplina imposada pels tècnics, estretíssima. Tal com ho dic, i supervisant el més mínim detall cada esquadra gaudeix d'un mànager tot poderós. Efectivament, en el cas dels cafès els supremes dirigents són els propis amos; del Xaloc se'n cuida el mestre d'obres i dels carns grenes, o bé ACDC, o bé Lend Zeppelin. Finalment, qui encoratja cadascun dels contrincants són llurs fans, a l'americana, però sense mini-falda.

Potser una injustícia destacar vedettes, més no em resistesc a referir-me, per exemple, a Pere Vic de Can Vadell, o a n'Alemanys I del Xaloc, tots dos velles glòries d'un passat no massa llunyà. Malgrat els resultats no importin, sembla que la competició està molt emocionant, comandant-la el Ca'n Mañas, i portant l'espelma sense haver guanyat cap partit, s'ls rockers del Carn Grena. Què segueixi la gresca!.

Vivién.

Equip de futbolet de Ca'n Blai, 1984-85

SPORT ESCOLAR

El passat dissabte, 2 de març, seguint el programa de competicions de l'esport Escolar, es desenvoluparà la jornada de Santanyí. Els diversos partits de basquetbol i futbito es jugaren a les pistes de l'Escola Pública i al Camp Parroquial d'Esports.

Més de dos-cents foren els participants, en les distintes modalitats, que procedien dels següents centres escolars: Fra Joan Ballester de Campos, N.S. de Gràcia de Lluçmajor, E.P. Joan Capó de Felanitx, E.P. de ses Salines, E.P. Reina Sofia de s'Horta, Sant Alfons de Felanitx, E.P. de Campos i E.P. de Santanyí.

El temps no acompanya la jornada ja que el vent i la pluja foren presents.

El dia 9, la jornada tingué lloc a Lluçmajor.

A la manca de disputar un partit de basquetbol femení entre el Joan Capó B i el Santanyí, la classificació final és:

- 1.-Joan Capó A
- 2.-Santanyí
- 3.-Reina Sofia
- 4.-Ses Salines
- 5.-Joan Capó B
- 6.-N.S. de Gràcia

La classificació del Basquetbol masculí, resta així:

- 1.-Ses Salines
- 2.-Joan Capó B
- 3.-Santanyí
- 4.-Fra Joan Ballester
- 5.-Joan Capó A

Categoria Aleví de Futbito. La classificació és:

- 1.-Sant Alfons A
- 2.-Campos
- 3.-Santanyí
- 4.-Sant Alfons B
- 5.-N.S. de Gràcia
- 6.-Fra Joan Ballester

LA SOCIETAT DE CAÇADORS SANTANYINERS, EN CONSTANT SUPERACIO

Quan varen començar eren pocs més d'una dotzena d'amics de les diferents localitats del terme, amb la comuna afecció per la caça. Cinc anys després d'haver format societat ultrapassen els cinc-cents. D'aquesta manera s'assegura un control sobre aquest esports, que abans resultava inimaginable. Des del primer moment ha estat sempre el capdavant de l'empresa en **Miquel Roig** qui, entre classe i classe i robant temps al seu deure de pare, ha impulsat entusàsticament el projecte. Amb ell vàrem conversar del funcionament i objectius de la Societat.

-Miquel, per què es va formar la Societat?

-El motiu principal va ser per frenar la invasió de que els nostres camps eren objecte els caps de setmana per part de gent de fora. Aixímateix defensàvem els interessos dels pagesos, els quals havien sofert tota mena d'atacs (amenaces amb armes, robatoris de lleinya, d'animals, etc.). Aleshores, vaig exposar la idea al senyor batle, qui tot d'una li donà suport. Llavors l'únic que calia era cercar les firmes suficients, cosa que férem i aquí som.

-Parla'm un poc de la vostra organització interna.

-Bé, tenim una Junta Directiva constituïda per devuit membres, elegits cada dos anys, amb opció a la reelecció. En aquesta Junta hi estan representats els quatre pobles del nostre terme. Podríem dir que disposam d'un reglament recollit en dos estatuts, un de règim interior, al qual han d'atendre tots els socis, i un altre estatut general que regeix totes les societats de caça, conferint-les entitat jurídica pròpia.

-Com es distribueixen els afiliats en el terme?

-Es requereix indispensable l'estat empadronats i tenir residència fixa aquí per obtenir el carnet, sinó és així l'aspirant a soci ha de posseir un mínim de tres quarterades en territori san-

tanyiner. Malgrat tot he de dir que tenim sis o set afiliats foranis des dels principis i que ara no podem engegar. Feta aquesta excepció et diré que el nombre total de socis és de cinc-cents-nou, repartit de la següent manera: dos-cents cinc del propi Santanyí, vuitanta-quatre de S'Alqueria, setanta-set d'Es Llombards, seixanta-un de Calonge i la resta de Porto Petro, Cala D'Or, Cala Figuera, En Cap d'Es Moro, Cala Llombards, etc. Ah, si em permetes encara assenyalaré que comptam amb un membre femení, i aquest és n'Antònia Rado de S'Amarador.

-I l'assumpte econòmic com el resolau?

-Mira, són tres els canals que ens abasteixen. Les tres-mil cinc-cents pessetes anyals de les cuotes dels abonats, una subvenció també anyal de l'Ajuntament d'un milió cinquanta mil pessetes que ens soluciona el pagament d'un guarda i cent cinquanta mil pessetes de les tirades que feim per les festes. Amb una paraula, no ens podem queixar, aquest any passat l'hem saldat amb més d'un milió de superàvit, del qual en tenim mig a imposició fixa. Vull aclarir un punt i és que quant més terreny es té manco es paga. Per exemple, si un té vint-i-cinc quarterades se li descompta un quaranta per cent, si són cinquanta serà un cent per cent.

-Supòs que deveu estar relacionats amb les altes societats de l'Illa...

-Efectivament, totes depenem de la Federació de Palma i aquesta, a la vegada de la de Madrid.

-Passem, si et sembla, a parlar de l'esport de caça en sí. Amb quina extensió de terrenys comptau?

-Actualment tot el terme està vedat llevat de Son Morlà que és terreny lliure. L'extensió total disponible és de set mil sis-cents setanta-cinc quarterades.

Miquel Roig, president de la Societat.

-Quan està permès practicar l'esport?

-Normalment s'obri el quinze de juliol amb la caça del conill. Del quinze d'agost al finals de setembre ja es pot caçar guàtleres, colom, tórtora, etc. Després s'obri la caça general i el primer diumenge de gener s'acaba el conill. Per vetlar pel compliment de la legislació tenim contractats dos guardes, amb els quals voldria que tots els caçadors col.laborassin.

-No heu pensat mai que un dia les espècies es podrien arribar a extingir?

-Nosaltres procuram sempre la contínua repoblació. De fet, fa pocs dies vàrem amollar setanta-set perdus. Una altra cosa que ens interessa molt és la salut dels animals, ara està en projecte la vacunació de conills per contacte, es dir cada un podria ser transmissor a deu.

-Com a president d'una societat de caça, què diries els que creuen que aques-

ta activitat romp l'equilibri ecològic?

-El que diria a grups com el G.O.B. seria que es preocupassin més de preservar la natura des d'altres caires, com és ara els cinquanta mil moixos salvatges que voregen els salets de camps de tota Mallorca. Així se'n va deveres per avall l'equilibri.

-Si desitges afegir alguna cosa més, ara és el moment.

-Només apuntar que un any fora Societat no sabem les conseqüències que podria dur. Finalment voldria donar gràcies a tots els socis per la seva responsabilitat, però ara especialment als fundadors (Toni Mestre, Fco. Jiménez, Jaume Ferrando, Damià Bonet, Damià Vicens, Joan Burguera, Guillem Pons de Santanyí, Salvador Vallbona, Joan Rigo, Tomeu Rosselló de S'Alqueria; Julià Vidal, Joan Cabrer, Rafel Bauçà d'Es Llombards; Francesc Grimalt, Toni Adrover, Miquel Rigo de Calonge). També el meu agraïment a na Francesca Salom per la seva inestimable col.laboració. Per acabar dir que el màxim col.laborador l'he tengut sempre en el Batle. Ja, demanar perdó a tots els socis pels meus errors.

A. Server Mas.

C.D. SANTANYI

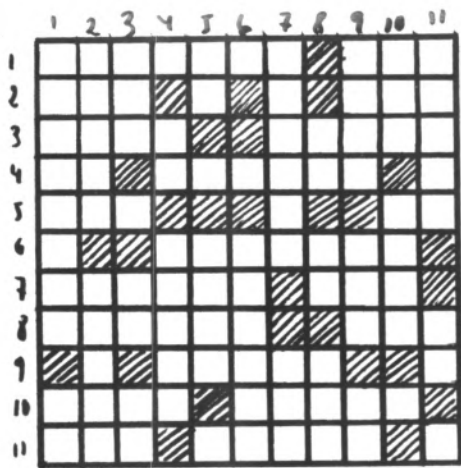
Els darrers resultats de l'equip de futbol de Prefrent són els següents:

Espanya, 1 - Santanyí, 4
Santanyí, 3 - Cardessar, 0
Escolar-Santanyí (suspès pel mal temps).
Santanyí, 5 - Cultural, 0.

L'equip de futbol INFANTIL de la REGIONAL

del C.D. Santanyí va acabar la seva lliga el passat 16 de març. El darrer partit era decisiu per mantenir la categoria, responsabilitat que es va salvar en vèncer per 1-0 al Felanitx. Així en "Venables" Nofre respira a la fi tranquil. Enhorabona a tots.

S.M.

PASSATEMPS

Maria del Mar Pons i Bonet

MOTS ENCREUATS

Horizontals

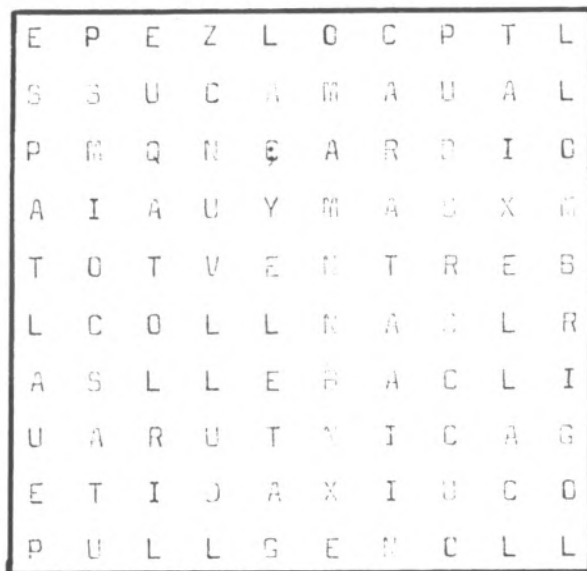
- 1.-Nom de dona. A n'aquest moment.
- 2.-En singular, en tenen els ocells. Vocal. Consonant. Nin de cabells grocs.
- 3.-Dur. Que no són eclesiàstics.
- 4.-Al revés, nom de lletra. Poble de Mallorca. Vocal.
- 5.-Parenta. Consonant. Pronom personal.
- 6.-Vocal. Cítric dolç.
- 7.-Petit mamífer rossegador. Al revés, del verb coure.
- 8.-Nom de dona. Encontre violent d'un cos contra un altre
- 9.-Consonant. Illa petita. Vocal.
- 10.-Mamífer perillós. Al revés, n'hi ha al fons de la mar.
- 11.-Al revés, monarca. Cobrir. Consonant.

Verticals

- 1.-Per fer cafè. Pronom.
- 2.-Alabança. Contrari d'estret.
- 3.-Que costa molt. Vocal. Infusió d'herbes. Metall.
- 4.-Vocal. Al revés, nom d'home. Al revés, mena avions.
- 5.-Article. Consonant. Al revés, color. Consonant.
- 6.-Vocal. Vocal. Manifestació d'alegria.
- 7.-Al revés, per sentir-hi. Al revés, animal domèstic de ploma.
- 8.-Al revés, partícula femenina. Al revés, número. Al revés, habilitat a fer certes coses. Adquirida amb l'estudi i l'experiència, l'observació.
- 9.-Al revés, llança. Per entretenir-se. Metall.
- 10.-Al revés, ens manté vius. Part de les sabates. Consonant.
- 11.-No està dret. Nom de lletra. Consonant.

SOPA DE LLETRES

22 noms de parts del cos humà.

ANUNCIAU-VOS

A

SAL I XEIXA

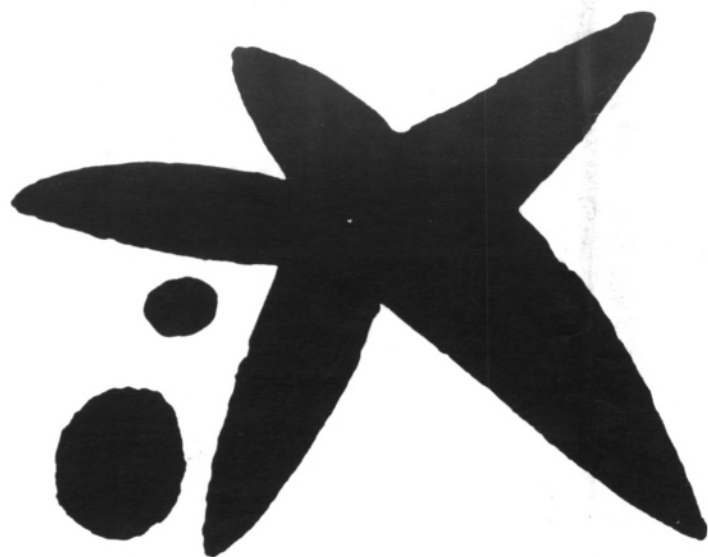
RENAULT

COMPRA - VENTA
VEHICULOS NUEVOS
Y USADOS

DISPONIBLE
PER A
PUBLICITAT

Talleres
PONS - PERELLÓ
C. Llaneras, 48 - Teléfono 653668
SANTANYÍ (Mallorca)

CAIXA DE
PENSIONS

"laCaixa"
Tot un símbol